

VU Research Portal

Korte aantekening bij Rb. Overijssel 16 februari 2018

van der Poel, M.J.C.M.

published in
Pensioen jurisprudentie
2018

document license
Unspecified

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)
van der Poel, M. J. C. M. (2018). Korte aantekening bij Rb. Overijssel 16 februari 2018. *Pensioen jurisprudentie*, 2018(54), 1-4. [54].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:
vuresearchportal.ub@vu.nl

Of de verschuiving van de AOW-ingangsdatum een onevenredig zware last veroorzaakt voor eiser in de zin van het eigendomsrecht (art. 1 EP), kan niet s...

Rb. Overijssel 16-02-2018, ECLI:NL:RBOVE:2018:501, m.nt. M.J.C.M. van der Poel

Instantie

Rechtbank Overijssel

Datum

16 februari 2018

Magistraten

Mrs. T.J. Thurlings, P.H. Banda, W.R.H. Lutjes

Zaaknummer

ak_ 17 _ 1657

Noot

M.J.C.M. van der Poel

Vakgebied(en)

Sociale zekerheid algemeen (V)

Brondocumenten

ECLI:NL:RBOVE:2018:501, Uitspraak, Rechtbank Overijssel, 16â€²â€²2018

Wetgeving

Art. 7a AOW; art. 1 Protocol 1Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd; Wet versnelling van de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd.

Essentie

Of de verschuiving van de AOW-ingangsdatum een onevenredig zware last veroorzaakt voor eiser in de zin van het eigendomsrecht (art. 1 Protocol 1), kan niet slechts blijken uit toetsing aan de voorwaarden in de OBR. Er is pas sprake van een deugdelijk individueel feitenonderzoek naar het bestaan van een onevenredig zware last bij een betrokkene als alle relevante elementen tegen de specifieke achtergrond van de betrokkene worden afgewogen. Dit is hier niet geschied. Zo is sprake van een inkomensgat van 9 maanden voor eiser en het eindigen van de arbeidsongeschiktheidsverzekering met 65 jaar, terwijl sprake is van arbeidsongeschiktheid.

Samenvatting

Bij verschuiving van de AOW-leeftijd is de enkele toetsing aan de OBR onvoldoende bij een beroep op eigendomsrecht art. 1 Protocol 1.

Partij(en)

[eiser], te [woonplaats], eiser,
en

De Raad van Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank, verweerder, gemachtigde: mr. J.A.H. Koning.

Uitspraak

Procesverloop

Bij besluit van 22 mei 2017 (het primaire besluit) heeft verweerder aan eiser een pensioen toegekend op grond van de Algemene Ouderdomswet (AOW), met ingang van 22 september 2017.

Bij besluit van 7 juli 2017 (het bestreden besluit) heeft verweerder het bezwaar van eiser ongegrond verklaard. Verweerder heeft daarbij het primaire besluit in stand gelaten.

Eiser heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Verweerder heeft een verweerschrift ingediend.

Overwegingen

1.

Eiser is geboren op 22 december 1951. Op 11 mei 2017 heeft hij een AOW-pensioen aangevraagd. Verweerder heeft eiser met ingang van 22 september 2017 het maximale AOW-pensioen toegekend voor een gehuwde. Bij de vaststelling van de ingangsdatum van het AOW-pensioen van eiser heeft verweerder onder meer toepassing gegeven aan artikel 7a van de AOW. Op grond van dit artikel is als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (*Stb.* 2012, 328) en de Wet versnelling van de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd (*Stb.* 2015, 218) met ingang van 1 januari 2013 de pensioengerechtigde leeftijd stapsgewijs verhoogd naar 65 jaar en negen maanden in 2017. Als gevolg van deze wetwijzigingen is het AOW-pensioen van eiser niet ingegaan op 22 december 2016, zoals voor de inwerkingtreding van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd het geval zou zijn geweest, maar op 22 september 2017.

2.

Verweerder heeft aan het bestreden besluit ten grondslag gelegd dat de verhoging van de AOW-leeftijd in het geval van eiser een gerechtvaardigde inbreuk is op het eigendomsrecht van artikel 1 van het Eerste Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (Eerste Protocol). Er is geen sprake van leeftijdsdiscriminatie.

3.1

Eiser voert aan dat de toepassing van de nieuwe regelgeving op hem een discriminerende uitwerking heeft. Eiser is sinds 2005 arbeidsongeschikt en kan zich daardoor niet aan de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd aanpassen, waar gezonde personen dat wel kunnen door bijvoorbeeld langer door te werken.

3.2

Hoewel de rechtbank begrijpt dat eiser de uitwerking van de wetwijziging in zijn geval als een ongelijke behandeling ervaart, kan de rechtbank niet op die grond tot een vernietiging van het bestreden besluit komen. Uit onder meer artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) volgt dat eenieder voor de wet gelijk moet worden behandeld. Dat betekent in het onderhavige geval dat de rechtbank moet oordelen of de geldende wetgeving op dezelfde wijze op eiser wordt toegepast, als op andere personen.

Eiser kan aanspraak maken op een AOW-pensioen onder dezelfde voorwaarden als andere personen in zijn leeftijdscategorie. Eiser wordt wat betreft de aanspraak op het AOW-pensioen daarom ook niet anders behandeld dan arbeidsgeschikte personen. Dat hij als gevolg van zijn arbeidsongeschiktheid de extra maanden niet met werken kan overbruggen, maakt dat niet anders. De beroepsgrond slaagt niet.

4.1

Eiser voert aan dat er een ongerechtvaardigde inbreuk wordt gemaakt op zijn eigendomsrecht als bedoeld in artikel 1 van het Eerste Protocol. Hij mocht erop vertrouwen dat hij bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar een AOW-pensioen zou krijgen. Hij is arbeidsongeschikt en verschilt daarmee van andere personen voor wie de AOW-leeftijd is verhoogd.

4.2

Zoals de Centrale Raad van Beroep (CRvB) in enkele uitspraken van 18 juli 2016 (onder meer ECLI:NL:CRVB:2016:2613 en ECLI:NL:CRVB:2016:2609) heeft overwogen, is met de invoering van artikel 7a van de AOW en de daarmee gepaard gaande verschuiving van de aanvangsleeftijd sprake van inmenging in het eigendomsrecht van een betrokkene. De CRvB heeft hierbij geconcludeerd dat de verhoging van de AOW-leeftijd in het algemeen proportioneel te achten is en in het algemeen niet leidt tot een schending van artikel 1 van het Eerste Protocol. Dit laat onverlet dat het mogelijk is dat door de wetwijziging in concrete gevallen sprake is van een onevenredig zware last als bedoeld in de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) en daarmee van een schending van artikel 1 van het Eerste Protocol. Of er sprake is van een onevenredig zware last moet van geval tot geval op basis van een deugdelijk individueel feitenonderzoek worden beoordeeld, aldus de CRvB. Zoals deze rechtbank eerder heeft overwogen is de enkele toetsing aan de voorwaarden van de Tijdelijke regeling overbruggingsuitkering AOW (OBR) niet aan te merken als een deugdelijk individueel feitenonderzoek naar het bestaan van een onevenredig zware last bij een betrokkene. Het onderzoek is pas deugdelijk als alle relevante elementen tegen de specifieke achtergrond van de betrokkene worden afgewogen (uitspraak

van 8 augustus 2017, ECLI:NL:RBOVE:2017:3161).

Verweerder heeft bij zijn beoordeling slechts getoetst aan de voorwaarden voor een overbruggingsuitkering, zoals geformuleerd in de OBR. Daarbij is gekeken naar het inkomen van eiser en zijn partner in de maand dat hij 64,5 jaar oud werd en naar hun vermogen. Zoals uit voornoemde uitspraak blijkt, kunnen evenwel ook andere omstandigheden van belang zijn bij de beoordeling of eiser een onevenredig zware last draagt doordat zijn AOW-pensioen negen maanden later is ingegaan. In het bijzonder wijst de rechtbank daarbij op het argument van eiser dat door het opschuiven van de AOW-leeftijd voor hem een inkomensgat ontstaat van negen maanden. In die negen maanden stelt hij niet verzekerd te zijn voor zijn arbeidsongeschiktheid, nu de verzekering is geëindigd bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaren. Voorheen sloot de einddatum van zijn verzekering aan bij de ingangsdatum van zijn AOW-uitkering. Verweerder heeft naar het oordeel van de rechtbank dan ook onvoldoende onderzoek gedaan naar de relevante elementen in de specifieke situatie van eiser. De beroepsgrond slaagt.

5.

Het beroep is gegrond. Het bestreden besluit dient te worden vernietigd wegens strijd met het bepaalde in artikel 7:12 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

6.

De rechtbank ziet geen aanleiding zelf in de zaak te voorzien of een bestuurlijke lus toe te passen nu een nieuwe bestuurlijke heroverweging dient plaats te vinden. Verweerder moet met inachtneming van deze uitspraak binnen dertien weken na afloop van de termijn voor het instellen van hoger beroep een nieuwe beslissing nemen op het bezwaar. Indien hoger beroep wordt ingesteld, worden op grond van bijlage 2, artikel 9 van de Awb, de rechtsgevolgen van deze uitspraak opgeschort, totdat op het hoger beroep is beslist.

7.

Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding, omdat de rechtbank niet is gebleken van voor vergoeding in aanmerking komende kosten.

Beslissing

De rechtbank:

- verklaart het beroep gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- draagt verweerder op binnen dertien weken na afloop van de termijn voor het instellen van hoger beroep, dan wel binnen dertien weken nadat op het hoger beroep is beslist, een nieuw besluit te nemen op het bezwaar, met inachtneming van deze uitspraak;
- draagt verweerder op het betaalde griffierecht van € 46,- aan eiseres te vergoeden.

Noot

Auteur: M.J.C.M. van der Poel

Korte aantekening:

Ten gevolge van de inwerkingtreding van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd (*Stb.* 2012, 328) en de Wet versnelling van de stapsgewijze verhoging van de AOW-leeftijd (*Stb.* 2015, 218) is de pensioengerechtigde leeftijd vanaf 1 januari 2013 stapsgewijs verhoogd naar 65 jaar en negen maanden in 2017. Voor eiser is de consequentie hiervan dat het AOW-pensioen van eiser niet is ingegaan op 22 december 2016, maar pas op 22 september 2017. In geschil is of de verhoging van de AOW-leeftijd in dit specifieke geval een gerechtvaardigde inbreuk is op het eigendomsrecht van art. 1 Protocol 1 EVRM. De Centrale Raad van Beroep (CRvB) heeft reeds meerdere keren overwogen dat artikel 7a AOW en de verschuiving van de AOW-leeftijd een inmenging in het eigendomsrecht van betrokkenen ten gevolge heeft (zie o.a. ECLI:NL:CRVB:2016:2613 en ECLI:NL:CRVB:2016:2609). Dat is geen verrassing. Ook is vaste rechtspraak van het CRvB en het EHRM dat een lidstaat een ruime beoordelingsvrijheid heeft om eigendomsrechten betreffende pensioen te reguleren. Uit art. 1 Protocol 1 volgt geen absoluut verbod tot aantasting van pensioenaanspraken en -rechten. De overheid mag met het oog op het algemeen belang ingrijpen in eigendomsrechten indien dit bij wet is voorzien. Voorts moet de inbreuk evenredig en proportioneel zijn. Er moet sprake zijn van evenwicht tussen het doel van de inbreuk en de maatregel leidend tot inmenging in het eigendomsrecht (fair balance). Er mag geen sprake zijn van een onevenredig zware last voor

de belanghebbende. De ondergrens is dat de essentie van het eigendomsrecht niet mag worden aangetast. Zie hierover nader *Asser/Hartkamp* 3-1 2015/211-219 en *Asser/Lutjens* 7-XI, nrs. 595 en 596. De CRvB heeft de verschuiving van de AOW-ingangsdatum op grond van de wet doorgaans toelaatbaar geacht (zie bijvoorbeeld ECLI:NL:CRVB:2014:2276, zie voor de verschuiving van de AOW-pensioengerechtigde leeftijd Rb. Amsterdam 9 april 2014, *PJ* 2014/91). Of sprake is van een onevenredig zware last voor eiser moet van geval tot geval worden beoordeeld op basis van een deugdelijk individueel feitenonderzoek aldus de CRvB (zie ook ECLI:NL:RBOVE:2017:3161). Alle relevante elementen moeten tegen de specifieke achtergrond van de betrokkene worden afgewogen. De Rechtbank overweegt dat een deugdelijk individueel feitenonderzoek met zich brengt dat de Sociale Verzekeringsbank niet kan volstaan met een toets aan de voorwaarden voor het in aanmerking komen van een overbruggingsuitkering AOW (OBR) (ro 4.2). Zo had meegewogen moeten worden dat voor eiser een inkomensgat ontstond van negen maanden door het later ingaan van het AOW-pensioen en dat de arbeidsongeschiktheidsverzekering van eiser was geëindigd bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar, waardoor eiser enige tijd geen recht op een uitkering had. Het bestreden besluit wordt vernietigd vanwege strijd met art. 7:12 Awb en een nieuwe bestuurlijke heroverweging zal moeten plaatsvinden. Zie voor een oordeel dat sprake was van een ongerechtvaardigde inmenging in art. 1 Protocol 1: Rb. Noord-Nederland 25 november 2015, *PJ* 2016/14 voor strijd met art. 1 Protocol 1. Zie anders: de andere bovenstaande uitspraken.